

UNIS INSTITUT ZA EKOLOGIJU, ZAŠTITU NA RADU I
ZAŠTITU OD POŽARA – ISTOČNO SARAJEVO – PALE
NAUČNO – ISTRAŽIVAČKI INSTITUT

JIB: 4400577900003, PDV broj: 400577900003, Matični broj: 01887653, Žiro račun: 555-700-00189118-55 Nova Banka, 567-483-11000103-94 Sberbank
Pale, Srpskih ratnika 35, tel: 00387 (0) 57/378-180; 223-732; fax: 378-188 e-mail: unis.institut@yahoo.com, www.unis-institut.com

**ДОКАЗИ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ
ЕКОЛОШКЕ ДОЗВОЛЕ
Број: 1598/23**

Објекат: Линија за резање трупаца и погон за цијепање дрва

Наручилац: „ГРАХОВАЦ ГРОУП“ д. о. о. Шипово

Локација: к. п. бр. 252 и 253/2 к. о. Соколац

Источно Сарајево, децембар 2023. godine

Istočno Sarajevo 057/378-180	Pale 057/223-732	Višegrad 058/620-073	Vlasenica 056/710-920	Banja Luka 051/218-552
Direktor 065/524-121	Mob. 065/524-121	Mob. 065/888-502	Mob. 065/888-508	Mob. 065/888-504

E-mail adresa : unis.institut@yahoo.com

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ,
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ

Министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију на основу члана 67. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12, 79/15 и 70/20), члана 5. Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13, 74/18 и 63/22) и Рјешења о испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине број 3-Е/03 од 05.07.2023. године, **и з д а је**

Л И Ц Е Н Ц У

„УНИС“

Институт за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара, д.о.о.
Источно Сарајево - Пале

Испуњава услове за обављање дјелатности из области заштите животне средине. Ова лиценца важи од **05.07.2023.** године до **05.07.2027.** године. Провјера испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине вршиће се у складу са одредбама Закона о заштити животне средине и Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Број регистра: 3-Е/03

Бања Лука: 05.07.2023. године

УНИС ИНСТИТУТ ЗА ЕКОЛОГИЈУ, ЗАШТИТУ НА РАДУ И ЗАШТИТУ ОД ПОЖАРА – ИСТОЧНО САРАЈЕВО
ДОКАЗИ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ЕКОЛОШКЕ ДОЗВОЛЕ

ПРЕДМЕТ	ДОКАЗИ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ЕКОЛОШКЕ ДОЗВОЛЕ
НАРУЧИЛАЦ	„ГРАХОВАЦ ГРОУП“ д.о.о., Соколац бб, Шипово
ОБЈЕКАТ	„ГРАХОВАЦ ГРОУП“ д. о. о. Соколац бб, Шипово Линија за производњу резане грађе и погон за цијепање дрва (Примарна прерада дрвета)
КАПАЦИТЕТ	30 м ³ /дневно (годишњи капацитет 6000 м ³) прореза трупца и 1000 м ³ /год. трупца за цијепање
ЛОКАЦИЈА ОБЈЕКТА	Земљиште означено као к. п. 252 и 253/2 К. О. Соколац
НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ	УНИС ИНСТИТУТ ЗА ЕКОЛОГИЈУ, ЗАШТИТУ НА РАДУ И ЗАШТИТУ ОД ПОЖАРА, ИСТОЧНО САРАЈЕВО
ДАТУМ ИЗРАДЕ	децембар 2023. године
БРОЈ ПРОТОКОЛА	1598/23
У ИЗРАДИ УЧЕСТВОВАЛИ	Милена Јакшић, <i>дипл. инж. техн.</i> Мирјана Кнежевић, <i>дипл. инж. техн.</i> Данијела Караћ, <i>дипл. инж. пољ.</i> Звјездана Кајкут, <i>дипл. екол.</i>
ДИРЕКТОР ИНСТИТУТА	Проф. Ђорђе Милишић

УВОД	
а. ОПИС ПОСТРОЈЕЊА И АКТИВНОСТИ, УКЉУЧУЈУЋИ ДЕТАЉАН ОПИС ПРОИЗВОДНОГ ИЛИ РАДНОГ ПРОЦЕСА, ТЕХНОЛОШКЕ И ДРУГЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ	6
б. ОПИС ОСНОВНИХ И ПОМОЋНИХ СИРОВИНА, ОСТАЛИХ СУПСТАНЦИ И ЕНЕРГИЈЕ КОЈА СЕ КОРИСТИ ИЛИ ПРОИЗВОДИ ПОСТРОЈЕЊЕ, ОДНОСНО ПРИКАЗ ВРСТЕ И КОЛИЧИНЕ ПОТРЕБНЕ ЕНЕРГИЈЕ И ЕНЕРГЕНАТА ЗА ПРОИЗВОДНИ ИЛИ РАДНИ ПРОЦЕС	9
в. ОПИС СТАЊА ЛОКАЦИЈЕ НА КОЈОЈ СЕ НАЛАЗИ ПОСТРОЈЕЊЕ, УКЉУЧУЈУЋИ И РЕЗУЛТАТЕ ИЗВРШЕНИХ ИНДИКАТИВНИХ МЈЕРЕЊА, КОЈИ ОБУХВАТАЈУ СТЕПЕН ЗАГАЂЕНОСТИ ВАЗДУХА, НИВО БУКЕ, НИВО ЗРАЧЕЊА, КВАЛИТЕТ ПОВРШИНСКИХ ВОДА, НИВО ПОЦЕМНИХ ВОДА, БОНИТЕТ И НАМЈЕНУ ЗЕМЉИШТА, КАО И САДРЖАЈ ШТЕТНИХ И ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА У ЗЕМЉИШТУ	11
г. ОПИС ПРИРОДЕ И КОЛИЧИНЕ ПРЕДВИЂЕНИХ ЕМИСИЈА ИЗ ПОСТРОЈЕЊА У СВЕ ДИЈЕЛОВЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (ВАЗДУХ, ВОДА, ЗЕМЉИШТЕ), ОДНОСНО ПРИКАЗ ВРСТЕ И КОЛИЧИНЕ ИСПУШТЕНИХ ГАСОВА, ВОДЕ И ДРУГИХ ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА, ПО ТЕХНОЛОШКИМ ЦЈЕЛИНАМА, УКЉУЧУЈУЋИ ЕМИСИЈЕ У ВАЗДУХ, ИСПУШТАЊА У ВОДУ И ЗЕМЉИШТЕ, БУКУ, ВИБРАЦИЈЕ, СВЈЕТЛОСТ, ТОПЛОТУ И ЗРАЧЕЊЕ (ЈОНИЗУЈУЋА И НЕЈОНИЗУЈУЋА) КАО И ИДЕНТИФИКАЦИЈУ ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ЖИВИ СВИЈЕТ У ЦЈЕЛИНИ, КАО И ЗДРАВЉЕ ЉУДИ ЗА ВРИЈЕМЕ ИЗГРАДЊЕ, РЕДОВНОГ РАДА ПОСТРОЈЕЊА ИЛИ ОБАВЉАЊЕ АКТИВНОСТИ	18
д. ОПИС ПРЕДЛОЖЕНИХ МЈЕРА, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУГИХ ТЕХНИКА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ, СМАЊИВАЊЕ, УБЛАЖАВАЊЕ ИЛИ САНАЦИЈУ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, ПРОПИСАНЕ ОВИМ ЗАКОНОМ И ДРУГИМ ПРОПИСИМА, ТРЕТМАН И УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ И УПРАВЉАЊЕ НУСПРОИЗВОДИМА, КАО И МЈЕРЕ У СЛУЧАЈУ ИНЦИДЕНТНИ СИТУАЦИЈА	21
ђ. ОПИС ОСТАЛИХ МЈЕРА РАДИ УСКЛАЂИВАЊА СА ОСНОВНИМ ОБАВЕЗАМА ОДГОВОРНОГ ЛИЦА, ПОСЕБНО МЈЕРА НАКОН ЗАТВАРАЊА ПОСТРОЈЕЊА КОЈЕ МОГУ УТИЦАТИ НА СПРЕЧАВАЊЕ ИЛИ СМАЊИВАЊЕ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	23
е. ОПИС МЈЕРА ПЛАНИРАНИХ ЗА МОНИТОРИНГ ЕМИСИЈА У ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, УКЉУЧУЈУЋИ ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ПРОПИСАНЕ ПОСЕБНИМ ПРОПИСИМА, ПАРАМЕТРЕ НА ОСНОВУ КОЈИХ СЕ МОГУ УТВРДИТИ ШТЕТНИ УТИЦАЈИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И МЈЕСТА, НАЧИН И УЧЕСТАЛОСТ МЈЕРЕЊА УТВРЂЕНИХ ПАРАМЕТАРА	25
ж. ОПИС РАЗМАТРАНИХ АЛТЕРНАТИВНИХ РЈЕШЕЊА У ОДНОСУ НА ПРЕДЛОЖЕНУ ЛОКАЦИЈУ И ТЕХНОЛОГИЈУ, КАО И РАЗЛОГЕ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ОДЛУЧИО НА ПРЕДЛОЖЕНА РЈЕШЕЊА	27
з. ПЛАН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ ИЗРАЂЕН У СКЛАДУ СА ПОСЕБНИМ ПРОПИСОМ КОЈИ РЕГУЛИШЕ УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ	27
НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ	30

УВОД

Данас постоји велики број производних процеса који су углавном базирани на брзој и великој заради, не водећи рачуна и о загађивању животне средине. Као последица тога све је више производних јединица, које су изграђене и пуштене у рад без потребних технолошких и техничких рјешења за очување и заштиту животне средине. Овакав приступ је довео до нарушавања равнотеже у природи и животној средини и доводи у опасност нарушавање односа и у биосфери. Због тога, основни постулати оптималне корелације научно-технолошког развоја и заштите животне средине треба да буду:

- ❖ развој и унапређење квалитета животне средине у наредном периоду мора да се заснива на увођењу технологија са што потпунијим кориштењем инпута (технологије са мало и без отпада);
- ❖ строго поштовање прописаних норми и нивоа дозвољеног загађења, ефикасан систем контроле и стимулативне санкције према загађивачима;
- ❖ будући развој и освајање нових производа не смије значити угрожавање животне средине, па је неопходна еколошка оптимизација постојећих производних постројења и рјешавање отпадних токова. Контрола развојних пројеката треба да се врши од стране научних и стручних организација, како би се фаворизовала технолошка рјешења, која елиминишу даље негативне утицаје на животну средину;
- ❖ развој ткз. "чистије производње", као стална апликација интегралне превентивне стратегије заштите животне средине, на процес, производ и услуге са циљем побољшања ефикасности и ограничавања ризика, како за човјека, тако и за животну средину.

Легислатива животне средине ЕУ је веома захтјевна, што пред Републику Српску и Босну и Херцеговину поставља велике обавезе. Ово се не односи само на законе и подзаконска акта већ исто тако, кроз њихову имплементацију, и на привреду.

Доношење подзаконских аката у области заштите животне средине, у Републици Српској као и у читавој БиХ, створиће велике тешкоће огромном броју привредних пословних система.

Сигурно је да ће успјети само оне фирме које на вријеме препознају очекиване проблеме и које успоставе еколошки приступ управљања на нивоу стратешког управљања цијелом организацијом.

Образложење

У циљу што ефикасније заштите и унапређења животне средине Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију је, на основу члана 31. Закона о уређењу простора Републике Српске, те члана 80. Закона о заштити животне средине ("Сл. гласник Републике Српске", бр. 71/12), обавезало инвеститоре да се, између осталог, прибави и Еколошка дозвола за објекте који могу негативно утицати на животну средину.

На основу истог Закона и Правилника за обављање послова из области заштите животне средине, *Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију*, је "УНИС ИНСТИТУТУ" д. о. о. Источно Сарајево, издало Лиценцу за обављање наведених послова.

Инвеститор „ГРАХОВАЦ ГРОУП“ д. о. о. Шипово, ПРОИЗВОДЊА РЕЗАНЕ ГРАЂЕ И ЦИЈЕПАНИХ ДРВА подноси Захтјев за издавање *Еколошке дозволе*. На основу члана 96., става 7. Закона о заштити животне средине ("*Службени гласник Републике Српске*", број 71/12, 79/15 и 70/20) уколико еколошка дозвола престане да важи због истека рока на који је издата, поступак издавања нове еколошке дозволе врши се у складу са одредбама овог закона, без спровођења поступка процјене утицаја на животну средину само уколико није дошло до значајне промјене услова према којима је издата ранија еколошка дозвола.

Поводом Захтјева наручиоца, **Граховац Горан**, којим се тражи израда Доказа уз захтјев за издавање еколошке дозволе за објекат намјене производња резане грађе Ј/С и производња цијепаних дрва "ГРАХОВАЦ ГРОУП" Д. О. О. Соколац бб, Шипово, лоцираном на земљишту означеном као к. п. 252 и 253/2 К. О. Соколац, Шипово, ангажована је лиценцирана фирма "УНИС ИНСТИТУТ" д. о. о. Источно Сарајево овлаштена за обављање послова у области заштите животне средине.

У поступку израде ових Доказа, кориштена је приложена пројектно-техничка документација, увид у ситуацију на терену, подаци о физичко-хемијским особинама материјала с којима ће се манипулисати у објекту, односно знања о технолошком процесу који ће се у њему одвијати.

Циљ и улога Доказа

Циљ ових Доказа, је процјена могућег утицаја на животну средину наведеног објекта на предвиђеној локацији, и давање препорука у циљу усклађивања техничко-технолошких рјешења са законски прописаним нормама за параметре загађења радне и животне средине.

Улога Доказа за издавање еколошке дозволе постројења, тј. објекта у систему заштите животне средине је вишеструка, али је примарна и превасходна превентивна улога.

Докази се раде како би се зауставила даља деградација животне средине, спријечио увоз и увођење застаријелих и тзв. "прљавих" технологија и постројења, који су велики и потенцијално опасни загађивачи животне средине, као и да би се спријечили хемијски или еколошки акциденти или удеси ширих размјера.

Приликом израде Доказа уз захтјев за издавање еколошке дозволе руководили смо се сљедећим прописима:

- Закон о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“ број: 71/12)
- Закон о измјенама и допунама Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“ број: 79/15, 70/20)

- Закон о заштити природе („Службени гласник Републике Српске“ број: 20/14)
- Правилник о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“ број: 124/12)
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник Републике Српске“ број: 124/12, 46/17)
- Закон о водама („Службени гласник Републике Српске“ број: 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17)
- Уредба о категоризацији водотока („Службени гласник Републике Српске“ број: 42/01)
- Уредба о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гл. Републике Српске“ бр. 124/12)
- Уредба о условима за мониторинг квалитета ваздуха („Службени гл. Републике Српске“ бр. 124/12)
- Правилник о мјерама за спрјечавање и смањење загађивања ваздуха и побољшање квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“ број: 3/15, 51/15, 47/16)
- Правилник о испуштању отпадних вода у јавну канализацију („Службени гласник Републике Српске“ број: 44/01)
- Правилник о условима испуштања отпадних вода у површинске токове („Службени гласник Републике Српске“ број: 44/01)
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“ број: 111/13)
- Закон о измјенама и допунама Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“ број: 106/15, 16/18, 70/20, 63/21 и 65/21)
- Закон о заштити на раду („Службени гласник Републике Српске“ број: 01/08, 13/10)
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник Републике Српске“ број: 71/12, 94/19)
- Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске“ број: 19/15)
- Правилнику о измјенама Правилника о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске“ број: 79/18)
- Правилник о методологији прикупљања податка о отпаду и њиховој евиденцији („Службени гласник Републике Српске“ број: 71/15)
- Правилник о граничним вриједностима интензитета буке („Службени гласник Републике Српске“ бр. 2/23).
- Правилник о активностима и начину израде најбољих расположивих техника („Службени гласник Републике Српске“ број: 108/13)

Овим Захтјевом за издавање еколошке дозволе се достављају подаци о предметном пословном објекту.

А. ОПИС ПОСТРОЈЕЊА И АКТИВНОСТИ, УКЉУЧУЈУЋИ ДЕТАЉАН ОПИС ПРОИЗВОДНОГ ИЛИ РАДНОГ ПРОЦЕСА, ТЕХНОЛОШКЕ И ДРУГЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Опис постројења

Планирана производња резане грађе и цијепаних дрва у “Граховац Грууп“ д. о. о. Соколац бб, Шипово одвија се у објектима димензија димензија 15,0 x 40,0 м производња резане грађе, погон за цијепање дрва димензија 8,0 x 5,0 м и објекат димензија 10,0 x 10,0 метара у којем је смјештена канцеларија, трепезарија и помоћна просторија.

Према типу конструктивног система, објекти су зидани блоковима шљака - бетон са армираним металним стубовима.

Кровна конструкција је од челичних решеткастих носача, а кровопокривач је од лимана.

Електроинсталације

Напајање електричном енергијом пословног простора за рад пилање и погона за производњу цијепаних дрва обезбјеђује се са локалне електро мреже.

У просторијама гдје процес рада тражи јаче освјетљење, освјетљава се флуоросцентним сијалицама а у осталим просторијама користе се обичне сијалице.

Инсталације каблова у влажним и мокрим просторијама је изведена тако да каблови буду заштићени од механичких и хемиских оштећења.

Урађене су и громобранске инсталације и уземљење. Громобран је класични са хватаљком на крову те 4 одвода и мјерна споја.

Водовод и канализација

Водоводна мрежа пословног објекта је спојена са локалном сеоском водоводном мрежом. Водоводна мрежа је изведена од челичних поцинчаних цијеви и фазонских комада.

Отпадне и фекалне воде из објекта изводе се у ревизионе шахтове ван објекта и повезују се са септичком јамом.

Гријање

У зимском периоду посматрани објекти се загријавају на чврсто гориво из властите котловнице.

Ради се сезонски од марта до децембра, тако да је потрошња енергената за гријање смањена.

Технолошки процес

Овај технолошки процес подразумијева класичну примарну прераду трупаца у сортименте (летва, даска мадра, греде) одређене датим налогом за производњу и природног просушења једног дијела резане грађе.

Планирана производња се састоји из сљедећих фаза:

- истовар трупаца на стовариште обловине
- резање трупаца
- слагање (витлање) резане грађе
- природно просушивање резане грађе
- производња цијепаних дрва
- транспорт отпадака

Истовар трупаца на стовариште обловине

Производни процес почиње на стоваришту обловине истоваром трупаца. Истовар се врши аутодизалицом која је на камиону којом се врши слагање трупаца и сва друга манипулација на стоваришту.

Трупци се слажу у сложајеве(мегле) висине до 3м, а дужине сложајева су једнаке дужини трупаца.Сортирање трупаца по дебљинским разредима се не врши зато што се резање врши трачном пилом трупчаром која не тражи такво сортирање.

Прерада трупаца у резану грађу

Процес резања почиње довожењем трупца ауто дизалицом са стоваришта обловине на истоварну платформу.Са истоварне платформе трупци се виљушкарком пребацују на улазни транспортер који довлачи трупца до хидроуличног убацивача трупаца на колица трачне пиле.Руковаоц трачне пиле командом на управљачком пулту укључује убацивач који подиже трупца на постоље машине.

Послије намјештања и учвршћивања (хидраулично окретање,позиционирање и стезање врши се помоћу команди на управљачком пулту које обавља руковаоц трачне пиле) трупаца на постоље, врши се резање трупаца на вертикалној трачној пили по задатом налогу.Резани сортименти се ручно пребацују на непогоњени уздужни ваљкасти транспортер, испред кружне пиле за попречно резање гдје се скраћују на коначну дужину, а потом се уздужним ваљкастим транспортером преноси на крајчење или сортирање зависно од елемента да ли му је формирана коначна ширина.

Зависно од намјене, резана грађа се сортира на површини за сортирање према димензијама и квалитету и помоћу виљушкара се преноси на стовариште резане грађе .

На стоваришту се грађа природно просушује и пласира на тржиште.

Технолошки процес код производње цијепаних дрва подразумијева попречно пререзивање трупаца и цијепање одрезака у дрва.

Прерада и транспорт отпадака

Одстрањивање отпадака из погона за резање трупаца ријешено је на начин:

- Крупни отпад (окорци, кора и окрајак) сакупља се у палету димензија 3 x 1 x 1 м, у хали и виљушкарком се износи на стовариште резане грађе а потом се продају познатом купцу који тај пилански отпад преређује у пелет,а један дио се користи за сопствену котловницу.

- Пиљевина настала у процесу производње пнеуматским транспортом се пребацује у контејнер до преузимања од стране трећег лица.

Складиштење сушење резане грађе

Резана грађа на стоваришту се слаже у сложајеве дужине (3,4,5,6,7, и 8 м),ширине 1,1м и висине 1,1 м.Ова резана грађа се слаже на летвице дебљине од 15 до 30 мм зависно од дебљине сортимента,а растојање између летвица се креће од 50 цм за тање сортименте до 100 цм за дебље елементе и греде.

Машине и уређаји у производном процесу:

Вертикална трачна пила	1
Попречни пререзивач	1

Дволисни циркулар за крајчење	1
Оштрилица	1
Моторна тестера	2
Цјепач	2
Чеони виљушкар	1

б. ОПИС ОСНОВНИХ И ПОМОЋНИХ СИРОВИНА, ОСТАЛИХ СУПСТАНЦИ И ЕНЕРГИЈЕ КОЈА СЕ КОРИСТИ ИЛИ ПРОИЗВОДИ ПОСТРОЈЕЊЕ, ОДНОСНО ПРИКАЗ ВРСТЕ И КОЛИЧИНЕ ПОТРЕБНЕ ЕНЕРГИЈЕ И ЕНЕРГЕНАТА ЗА ПРОИЗВОДНИ ИЛИ РАДНИ ПРОЦЕС

Основна дјелатност предметног објекта је прорез трупаца што спада у примарну прераду дрвета. Поред резане грађе предузеће се бави и производњом цијепаних дрва.

Главна сировина у погону је дрво четинара за резање и трупци букве за цијепање дрва.

Дрво је одувијек било изузетно цијењен материјал. Пружа велике могућности за примјену али, истовремено захтијева вјештину препознавања особина, одговарајућу припрему, стручну обраду и заштиту.

Структура дрвета - грађа

Да би се добила јасна слика о структури стабла дрвета, врше се пресејци у стаблу. Ови пресејци су управни један на други и има их укупно три:

- Пресејек који се изводи нормално на осу стабла зове се *попречни пресејек*,
- Пресејек изведен на осу и један од пречника стабла зове се *радијални пресејек*,
- Пресејек изведен паралелно са осом стабла зове се *тангенцијални пресејек*.

Табела: Хемијски састав дрвета

Компонента	Четинарско дрво %	Листопадно дрво %
Целулоза	45-55	45-55
Хемицелулоза	16-20	25-30
Лигнин	28-38	18-24
Екстрактивни дио	3	2-3
Минералне супстанце	0.3-1.0	0.3-1.0

Својства дрвета

Хигроскопност дрвета

Под овим се подразумева својство дрвета да зависно у којој средини се налази прима влагу (бубри) или испушта влагу(утеже се) ако се нађе у сувој средини. При сушењу дрвета, дрво до 30% влажности се брзо осуши тј. изгуби слободну воду, а од 30% до коначне влаге мора да се суши спорије да неби дошло до пуцања истог. Дрво се суши на умјереној температури, дуже времена на одговарајућем простору.

Отпорност - чврстоћа дрвета

Под овим појмом уопштено подразумејева се чврстоћа и отпор којим се дрво супротставља спољним силама приликом раздвајања његових дијелова. Отпорност и чврстоћа дрвета директно зависе од влаге- влажно дрво мање је отпорно од сувог.

Еластичност дрвета

У вези са чврстоћом је још једна карактеристика дрвета, а то је еластичност. Под еластичношћу се подразумејева настојање дрвета да свој облик, промијењен усљед дејства спољних сила врати у првобитно стање. Са овим је у директној вези савитљивост дрвета.

Жилавост

Још једна особина дрвета против цијепања, односно особина да његова грађа пружа одређени простор продирању неког клинастог тијела које тежи да растави дрвено ткиво. Ово је врло важна особина битна за обрадивост дрвета. Увијено рашћење, чворови, коријени грана повећавају отпор резања дрвета, док правилан раст, фина влакнаста структура и богатство у сржним зрацима смањују отпор резања. Влажност дрвета значајно утиче на резање дрвета. Што је већа влажност отпор резања је мани.

Годишњи планирани капацитет прореза трупаца јеле и смрче износи око 6000 м³ обловине (према Технолошком пројекту). Прерадом 6000 м³/год обловине, уз минимално искориштење од 65%, може да се добије 3900 м³/год резане грађе j/c и отпадка 2100 м³.

Стварни капацитет је 24 м³/дневно. По технолошком пројекту ради се 250 дана у години, па је по том основу годишњи капацитет 6000 м³.

Приликом производње цијепаних дрва преради се око 1000 м³ трупаца тврдих лишћара уз минимално искориштење од 87% добије се око 870 м³ цијепаних дрва.

У технолошком процесу се не користи вода.

Вода се користити за хигијенско – санитарне потребе, те за чишћење и прање просторија, те прскање манипулативних површина у лјетном периоду због мањег дизања прашине (док се не бетонира или асфалтира манип. повр.) Потрошња на мјесечном нивоу ће бити око 15,0 м³. На годишњем нивоу то је око 135,0 м³ воде.

Електричном енергијом се снабдијева са локалне електро мреже. Користи се за расвјету, покретање појединих машина у производњи. Потрошња се читава мјесечно на сату који је уграђен у ГРО смјештен на вањском зиду. Укупна инсталисана снага мотора је око 55 kw. Пројектована инсталисана снага за унутрашњу и спољашњу расвјету износи 4 kw.

6. ОПИС СТАЊА ЛОКАЦИЈЕ НА КОЈОЈ СЕ НАЛАЗИ ПОСТРОЈЕЊЕ, УКЉУЧУЈУЋИ И РЕЗУЛТАТЕ ИЗВРШЕНИХ ИНДИКАТИВНИХ МЈЕРЕЊА, КОЈИ ОБУХВАТАЈУ СТЕПЕН ЗАГАЂЕНОСТИ ВАЗДУХА, НИВО БУКЕ, НИВО ЗРАЧЕЊА, КВАЛИТЕТ ПОВРШИНСКИХ ВОДА, НИВО ПОЦЕМНИХ ВОДА, БОНИТЕТ И НАМЈЕНУ ЗЕМЉИШТА, КАО И САДРЖАЈ ШТЕТНИХ И ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА У ЗЕМЉИШТУ

Макролокација

У ширем географском смислу, општина Шипово налази се на 44° 17' степену сјеверне географске ширине и на 17° 06' степену источне географске дужине, у појасу умјерено континенталне климе. У ужем географском смислу Шипово се налази на југозападном дијелу Републике Српске, укупне површине 510 км².

Шипово је брдско - планинско подручје испресјецано ријеком Пливом правцем запад – исток, ваздушне дужине око 30 км и ријеком Јањ правцем југ - сјевер ваздушне дужине око 35 км, те мањим рјечицама Сокочницом, Лубовицом, Воларицом. Терен око ушћа ријеке Јањ у Пливу је равничаст и брдовит са надморском висином од око 440 метара и он се постепено диже и прелази у планинско подручје са највишом висином на југу планина Виторог (1906 метара), на сјеверу планина Лисина (1335 метара) на истоку Горица (1267 м), и на западу Чардак (1452 м).

Сл.1.Приказ локације производних погона

Градско урбано подручје смјештено је на сјеверном дијелу општине у сливу наведених ријека у којем живи око 60 % цјелокупног становништва општине Шипово.

Шипово, у глобално климатском погледу, се налази у појасу умјерено континенталне климе, средња годишња температура износи 10 степени целзијуса, средња љетна температура износи око 20 степени а средња зимска температура је око 0 степени. Средња годишња инсолација је 1800 сати или просјечно 5 сати дневно. Просјечна годишња релативна влажност износи 85%. Падавине су врло битан климатски елемент. Средња вриједност падавина је 990 мм годишње, а просјечан број дана под снијегом је 120, а вегетациони период траје 250 дана.

Магла у Шипову је честа појава и присутна је у великом броју дана током године. Релативна влажност је умјерена. Вјетрови су честа појава на јужном дијелу општине (Јањска висораван) због укрштања медитеранске и континенталне ваздушне масе, док је осталио дио општине умјерено тих до слабо вјетровит.

У саобраћајном смислу преко општине Шипово пролазе два важна комуникацијска правца долином ријека Плива и Јањ а то су: правац Б. Лука – Шипово – Купрес и правац Језеро – Шипово - Гламоч.

Рељеф општине Шипово сачињавају следеће рељефне цјелине:

- Планински масиви (Виторог, Плазеница, Равна Гора, Горица, Лисина, и Чардак),
- Површи и висоравни (натпољско - чуклићка, чуклићанско - прибељачка и строичко подовска)
- Долине ријека Пливе и Јања.

Рељеф пређела Шипова највећим дијелом је грађен од седименталних кречњачких стијена и доломита. Кречњачке површине испресијецане су бројним тектонским пукотинама на којима су створене броје форме рељефа (вртаче, увале, јаме, пећине) међу којима је најпознатија Ваганска пећина (990 метара надморске висине) са бројним украсима сталактита и сталагнита.

Ваганска пећина је стављена под трајну заштиту као Споменик природе (категорија III) 21. 3. 2013. године (Одлука о заштити Споменика природе Ваганска пећина Службени гласник Републике Српске бр. 21/13) укупне површине од 12 ха. Са својим поцемним хоризонталним обликом карстног рељефа у неколико нивоа и са концентрацијом и разноврсности пећинског накита представља један од најзначајнијих поцемних објеката Републике Српске. Пећина је истовремено и станиште неколико врста слијепих мишева Барбастелла барбастеллус, Муотис бецхстеинии, Муотис емаргинатус и Рхинолпхус феррумеуинум ([хттп://е-природа.рс.ба](http://e-природа.рс.ба)).

На подручју општине Шипово налази се и Строги природни резерват "Прашума Јањ" (категорија Ia) стављена под трајну заштиту Одлуком о заштити Строгог природног резервата "Прашума Јањ" Службени гласним Републике Српске бр. 123/12 од 5. 1. 2013. године.

Међутим, важно је истакнути да је Одбор за свјетску баштину УНЕСЦО 28. 7. 2021. године прогласио прашуму Јањ природним добром свјетског значаја. Тако се прашума Јањ нашла међу 15 нових заштићених подручја из 6 земаља (Чешке, Француске, Сјеверне Македоније, Пољске, Швајцарске и БиХ) потписница Конвенције УНЕСЦО о заштити природне и културне баштине као „Исконске букове шуме Карпата и других региона Европе“. Прашума Јањ тако постаје прво природно добро из БиХ које је уврштено на Унескову листу свјетске баштине. Локалитет свјетске баштине Унеско „Исконске букове шуме Карпата и других региона Европе“ тренутно

је највеће серијско добро свјетске баштине са 94 локалитета у 18 земаља. Букове шуме са високим ујелом старог раста и стајаћег и лежећег мртвог дрвета пружају идеално станиште многим врстама флоре и фауне те се процјењује да у буковим шумама има до 10 000 врста животиња.

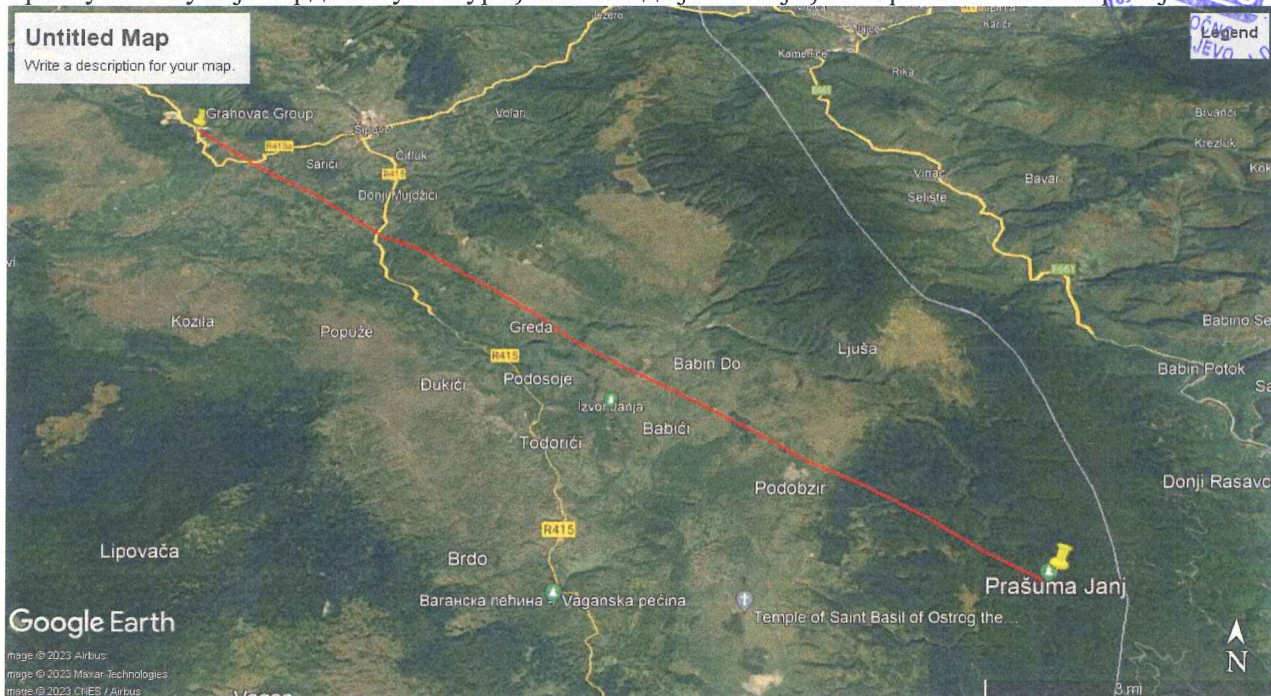
На попису подручја планираних за успоставу заштите у планском периоду Просторног плана Републике Српске до 2025. године, са подручја општине Шипово налазе се и Виторог са планираним нивоом заштите - Национални парк, те Плива, Јањ са резерватом Јањске отоке са планираним нивоом заштите као Заштићени природни преддио.

Микролокација

Локација предузећа за прераду трупаца „ГРАХОВАЦ ГРОУП“ д. о. о. Соколац бб, Шипово налази се у насељу Соколац, удаљеном 5 км од Шипова. Улаз у пословни простор је изведен са регионалног пута Језеро – Шипово- Бараћи, од којег је предузеће удаљено цца 100 метара.

Село Соколац карактерише неуређен систем изградње. У селу је изграђен систем за водоснабдјевање и нема канализациону мрежу. Снабдијевање водом за пиће и санитарне потребе ријешено је прикључком на локални сеоски водовод. Пословни комплекс се снабдијева електричном енергијом са локане мреже.

Погон „Граховац Гроуп“ д. о. о. лоциран је у мјесту Соколац бб, Шипово, на парцели означени као к. ч. бр. 252 и 253/2, К. О. Соколац, подручна јединица Шипово. Прилазна саобраћајница са приступног пута је тврдо насута и уређена тако да је обезбјеђен нормалан ток саобраћаја.

Сл.2. Удаљеност заштићених природних добара од предметне локације

Технолошке воде не постоје у процесу производње предметног објекта, а вода са манипулативних површина и атмосферска вода се слијевају на околне зелене површине. Неопходно је манипулативне површине уредити - учинити водонепропусним (асфалтирати или бетонирати) са системом каналима са решеткама за слијевање вода до упојног бунара.

Сл.2. Удаљеност производног погона од водотока

Оцјена постојећег стања локације са становишта заштите животне средине

За потребе предметног документа дана 04. 12. 2023. год. извршена су сљедећа индикативна мјерења:

- Мјерење буке
- Индикативно мјерење квалитета ваздуха

Индикативно мјерење квалитета ваздуха

Ваздух је први медијум на који све емисије имају директан утицај. Загађење ваздуха настаје кад концентрација одређених загађујућих материја (полутаната) достигне величине које узрокују његову токсичност, тј. почиње штетно ђеловати на здравље људи и биљни и животињски свијет. Загађивање ваздуха врши се емисијом штетних гасовитих и чврстих материја, које настају најчешће као резултат људске ђелатности, али и емисијом из природних извора.

Мјере за спрјечавање или смањење утицаја квалитета ваздуха на животну средину у Републици Српској су регулисане Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“ бр. 124/12) која прописује граничне вриједности, толерантне вриједности и границу толеранције за заштиту здравља људи од загађујућих материја у ваздуху.

Табела: Граничне вриједности, толерантне вриједности и граница толеранције за заштиту здравља људи за сумпор-диоксид, азот-диоксид, суспендоване честице (PM₁₀), приземни озон и угљен-моноксид

Период узимања средње вриједности мјерења	Гранична вриједност	Граница толеранције	Толерантна вриједност
Сумпор - диоксид (SO₂)			
Један сат	350 µg/m ³	150 µg/m ³	500 µg/m ³
Један дан	125 µg/m ³	-	125 µg/m ³
Азот - диоксид (NO₂)			
Један сат	150 µg/m ³	75 µg/m ³	225 µg/m ³
Један дан	85 µg/m ³	40 µg/m ³	125 µg/m ³
Суспендоване честице PM₁₀			
Један дан	50 µg/m ³	25 µg/m ³	75 µg/m ³
Угљен - моноксид (CO)			
Макс. дневна осмочасовна средња вриједност	10 mg/m ³	6 mg/m ³	16 mg/m ³
Један дан	5 mg/m ³	5 mg/m ³	10 mg/m ³

За мјерна мјеста је одабран простор који припада предметној парцели. Избор мјерног мјеста је дефинисан као адекватан за детектовање загађујућих материја (погодна ружа ветрова и сл.). Мјерење квалитета ваздуха извршено је на два мјерна мјеста – на улазу у предметну парцелу и на другом крају предметне парцеле.

Методe индикативног испитивања су у сагласности са релевантном Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“ бр. 124/12). Мјерење параметара показатеља квалитета ваздуха CO, SO₂, NO₂ извршено је помоћу уређаја *iBrid MX6*, а мјерење PM₁₀ помоћу уређаја *Trotec PC 220*.

У наредној табели дати су резултати анализе индикативног квалитета ваздуха и граничне вриједности за измјерене параметре које су одређене Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“ бр. 124/12).

Табела : Преглед граничних и измјерених индикативних вриједности квалитета ваздуха на локацији

Полутант	Мјерно мјесто 1	Мјерно мјесто 2	Гранична вриједност ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Јединица мјере
SO ₂	7,9	8,2	350	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
PM ₁₀	35,3	36	50	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
NO ₂	19,3	19,5	150	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
CO	0,2	0,2	10	(mg/m ³)

Коментар резултата мјерења:

На основу добијених резултата можемо закључити да се концентрација измјерених индикативних параметара квалитета ваздуха на предметној локацији налази доста испод максималних граничних вриједности према Уредби о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“ бр. 124/12).

Мјерење буке

Истраживања из домена животне средине код експлоатације објекта овакве намјене, недвосмислено показује да и бука представља један од могућих утицаја на околни простор. Емисија прекограничне буке из објекта и предметног простора, очекује се у току рада основних и помоћних уређаја приликом извођења уобичајених активности карактеристичних за овакве објекте.

Мјерења су извршена у складу са Правилником о граничним вриједностима интензитета буке („Службени гласник Републике Српске“ бр. 2/23).

Табела : Граничне вриједности индикатора буке на отвореном и у затвореном простору приказане за дан, вече, ноћ и дан – вече – ноћ.

Зона	Намјена простора	Највиши допуштени мјеродавни ниво буке			
		L _{day}	L _{evening}	L _{night}	L _{den}
1	Подручја намјењена за одмор, лијечење и опоравак, тиха подручја изван насељеног подручја, укључујући и све категорије заштићених подручја у Републици Српској (национални парк, строги резерват природе, посебни резерват природе, споменик природе, заштићено станиште, заштићени природни пејзаж, заштићени културни пејзаж, парк природе, парк шума, објекат обликоване природе и споменик парковске архитектуре)	50	45	40	50
2	Искључиво стамбена подручја или тиха подручја унутар насељених подручја (предшколске и школске зоне)	55	55	40	56

УНИС ИНСТИТУТ ЗА ЕКОЛОГИЈУ, ЗАШТИТУ НА РАДУ И ЗАШТИТУ ОД ПОЖАРА – ИСТОЧНО САРАЈЕВО
ДОКАЗИ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ЕКОЛОШКЕ ДОЗВОЛЕ

3	Подручја мјешовите намјене, односно подручја већински стамбене намјене	55	55	45	57
4	Подручја мјешовите намјене, односно подручја већински пословне намјене (пословно – стамбена подручја, трговачко – стамбена подручја) и подручја непосредно уз магистралне и главне градске саобраћајнице	65	65	50	66
5	Подручја искључиво занатске, услужно – трговачке, спортско – рекреационе и угоститељско – туристичке намјене	65	65	55	67
6	Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали	На граници ове зоне бука не смије прелазити граничну вриједност у зони са којом се граничи			

Зоне намјене простора из Табеле одређују се на темељу докумената просторног уређења и Закона о заштити природе („Службени гласник Републике Српске“ бр. 20/14).

Мјерења су урађена на висини 1.60 м од нивоа терена, на удаљености најмање 3 м, од препрека које рефлектују буку на мјестима која се налазе на улазу на предметну парцелу. Измјерене вриједности нивоа буке су дате у табели испод.

Табела : Измјерене вриједности нивоа буке у животној средини

Мјерна мјеста	Граничне вриједности буке	Измјерена бука dB	Мјерна јединица
ММ 1 – на паркинг простору	66	55	dB
ММ 2 – на улазу у производни погон	66	53	dB

Мјерење нивоа буке је извршено помоћу *Lutron SL - 4012, Sound Level Meter*.

Коментар добијених резултата:

Према Правилнику о граничним вриједностима интензитета буке („Службени гласник Републике Српске“ бр. 2/23) највиши допуштени мјеродавни ниво буке за зону 4 износи 66 dB, те се закључује да ниво буке, према поменутом Правилнику, не прелази максимално дозвољени ниво.

Будући да манипулативне површине предметне локације нису бетониране, те да сам процес производње предметног објекта не подразумијева кориштење воде, па тако и нема отпадне технолошке воде, узорковање отпадне воде није извршено.

2. ОПИС ПРИРОДЕ И КОЛИЧИНЕ ПРЕДВИЂЕНИХ ЕМИСИЈА ИЗ ПОСТРОЈЕЊА У СВЕ ДИЈЕЛОВЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (ВАЗДУХ, ВОДА, ЗЕМЉИШТЕ), ОДНОСНО ПРИКАЗ ВРСТЕ И КОЛИЧИНЕ ИСПУШТЕНИХ ГАСОВА, ВОДЕ И ДРУГИХ ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА, ПО ТЕХНОЛОШКИМ ЦЈЕЛИНАМА, УКЉУЧУЈУЋИ ЕМИСИЈЕ У ВАЗДУХ, ИСПУШТАЊА У ВОДУ И ЗЕМЉИШТЕ, БУКУ, ВИБРАЦИЈЕ, СВЈЕТЛОСТ, ТОПЛОТУ И ЗРАЧЕЊЕ (ЈОНИЗУЈУЋА И НЕЈОНИЗУЈУЋА) КАО И ИДЕНТИФИКАЦИЈУ ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ЖИВИ СВИЈЕТ У ЦИЈЕЛИНИ, КАО И ЗДРАВЉЕ ЉУДИ ЗА ВРИЈЕМЕ ИЗГРАДЊЕ, РЕДОВНОГ РАДА ПОСТРОЈЕЊА ИЛИ ОБАВЉАЊЕ АКТИВНОСТИ

У фази редовне експлоатације за очекивати је да ће загађења првенствено бити посљедица сљедећих процеса:

- таложење прашине,
- повећан ниво буке
- деструкције на постројењу,
- просипање терета,
- одбацивање органских и неорганских отпадака.

Загађење које је посљедица наведених процеса по својој временској карактеристици може бити стално, сезонско и случајно (акцидентно). Стална (систематска) загађења везана су првенствено за обим и структуру производње, карактеристике постројења, карактеристике манипулативних површина и климатске услове. Посљедица манипулације са материјалом, је перманентно таложење пиљевине на манипулативним и осталим површинама у склопу локације постројења. Ради се пре свега о таложењу **прашине и пиљевине ситног отпада.**

Пиљевина се сакупља и препродаје трећем лицу.

Према пројекту одводње отпадних вода, предвиђени су дренажни канали и септичка јама – Емшеров тип. Ако се овај систем буде редовно одржавао, не очекује се загађење подземних вода и земљишта. Повремено (у случају квара система, жалбе грађана...) извршити анализу ових вода прије испуштања у крајњи реципијент.

У току рада предметног постројења - објекта, могући су сљедећи утицаји на животну средину, односно еколошки акциденти:

- **Загађивање атмосфере** повећаном буком која настаје усљед одвијања технолошког процеса, од возила приликом довоза и одвоза сировина, бука од локалног пута
- **Избијање и ширење пожара** у случају уградње неадекватне опреме, непажње или нестручности при руковању са машинама и уређајима, неисправног складиштења сировина и готовог производа;
- **Могућност загађења земљишта** усљед неадекватног збрињавања отпадног материјала из процеса рада као и помоћних сировина (средство заштите и др.)
- **Могућност загађења ваздуха** усљед повећане концентрације издувних гасова од транспортних средстава и котловнице.

Емисија у ваздух

Емисија честица прашине у посматраном комплексу представља одређени облик загађења. Загађење се односи на повећану концентрацију издувних гасова у ваздуху, проузроковану кориштењем превозних средстава за потребе довоза и одвоза сировина, те радом моторне пиле. Пошто манипулативна површина није уређена и с те стране је могуће загађење.

С обзиром да предметно предузеће посједује котловницу, потребно је на основу „руже вјетрова“ испитати да ли висина димњака задовољава прописе. Мјерење димних гасова и контролу емисија из предметног постројења у ваздух вршити једном у двије године.

Бука

Бука која се јавља у предметном комплексу представља параметар који може битно утицати на квалитет животне и радне средине, јер се повремено ради моторном пилом која ствара повећану буку.

Извори буке у погону су машине и уређаји који се користе у технолошком процесу рада, поред наведеног извори буке могу да буду и транспортна возила, којима се довози сировине, које се користе у технолошком процесу рада и одвозе готови производи.

Редовним одржавањем средстава рада, контролом буке те евентуалном елиминацијом узрока настанка исте, иста се своди на дозвољене нивое.

Потребна прописана мјерења у пословном простору морају обављати искључиво овлаштене институције. Све машине морају имати важеће употребне дозволе, те се редовно подвргавати атестирању.

Вибрације

На предметно локацији није вршено испитивање.

Отпадне воде

Могућност загађења подземних вода усљед неадекватног збрињавања отпадног материјала из процеса рада не постоји (у погону за прорез трупаца се не користи вода у технолош. процесу), а сам отпадни материјал - пиљевина је органског поријекла.

До загађења површинских и подземних вода може доћи усљед спирања и растварања донијетог материјала са путних и манипулативних површина. У овим отпадним водама може се очекивати повећана концентрација уља, масти и суспендованих материја која потичу од транспортних средстава.

Спрјечавање загађења отпадним водама спроводи се асфалтирањем или бетонирањем манипулативних површина, сакупљањем отпадних вода које настају спирањем са ових површина и њиховим третманом преко таложника.

Оборинске воде са површина кровова и платоа око објекта одводити системом цијеви у канал за атмосферске воде.

Чврсти отпад

Потребно је водити рачуна о исправности транспортних средстава и возила како не би долазило до цурења горива, мазива и сл.

Потребно је радни простор држати чистим и уредним.

Емисија у земљу

У току експлоатације објекта, загађење земљишта може да се јави као последица неконтролисаног одбацивања отпада корисника, чврсти отпад, отпад из процеса производње, комунални отпад и др.

У сарадњи са надлежним комуналним предузећем према утврђеној динамици вршити одвоз и депоновање комуналног отпада.

Чврсти дрвени отпад се користи у личној котловници за загријавање простора, док се ситнији отпад (пиљевина) сакупља и препродаје трећем лицу.

Не постоји могућност већих акцидентних ситуација загађења земљишта, јер врста материјала којим се манипулише у процесу производње и правилно дефинисана врста и количина насталог чврстог отпада, не представља опасност по животну средину.

Потребно је придржавати се технолошког процеса у процесу производње.

Пут према постројењу за предметно предузеће је уређен појас – асфалтиран док је сам манипулативни простор дјелимично асфалтиран. Потребно је направити тампон зону од високог растиња око објекта и на тај начин онемогућити продор прашине из постројења према саобраћајници и приватним стамбеним објектима и продор прашине са саобраћајнице у објекат.

Утицај на заштићена природна и културна добра и њихову околину

На локацији и у близини локацији нису забиљежена заштићена и културна добра. Планирани објекат не може имати утицај на заштићена природна и културна добра која су на већој удаљености.

Утицај у ванредним ситуацијама

До несрећних случајева на предметној локацији може доћи услед елементарних непогода (нпр. поплава) и услед људске непажње.

Да би се спријечиле негативне последице до којих може доћи при акцидентним ситуацијама, треба водити рачуна да су све радне машине и транспортна средства увијек у исправном стању, као и да су приступни пут, путне и манипулативне површине и површине предвиђене за привремено депоновање сировинског материјала те складиштење готових производа увијек уређене, лако приступачне и на чврстом терену.

У циљу превенције и стварања услова за управљање ризичним околностима морају се израдити реални планови превенције, односно планови заштите од несреће (планови противпожарне заштите и заштите на раду).

Ради заштите живота и здравља радника, руковање и одржавање машина треба спроводити према упутствима произвођача, а неопходна је редовна контрола исправности и безбједности машина за рад.

Такође, потребно је организовати редовну обуку радника, из области ППЗ, од стране ауторизоване организације. Радници (када ступе у радни однос или када промијене радно мјесто) треба да буду обучени за безбједно руковање машинама. Радници који раде на грађевинским машинама морају завршити специјалистичку обуку за управљање грађевинским машинама. Обуку треба да спроведе организација регистрована за обављање едукације радника.

д. ОПИС ПРЕДЛОЖЕНИХ МЈЕРА, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУГИХ ТЕХНИКА ЗА СПРЈЕЧАВАЊЕ, СМАЊИВАЊЕ, УБЛАЖАВАЊЕ ИЛИ САНАЦИЈУ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, ПРОПИСАНЕ ОВИМ ЗАКОНОМ И ДРУГИМ ПРОПИСИМА, ТРЕТМАН И УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ И УПРАВЉАЊЕ НУСПРОИЗВОДИМА, КАО И МЈЕРЕ У СЛУЧАЈУ ИНЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА

Имајући у виду локацију, намјену објеката, процјењену угроженост земљишта, ваздуха и вода, предлажемо могуће мјере заштите природне средине у непосредном окружењу, које, уколико се примјене, могу обезбједити адекватан рад у смислу очувања животне средине.

Мјере за спрјечавање емисије у ваздух

- С обзиром да предметно предузеће посједује котловницу, потребно је на основу „руже вјетрова“ испитати да ли висина димњака задовољава прописе. Мјерење димних гасова и контролу емисија из предметног постројења у ваздух вршити једном у двије године или по налогу инспектора.
- Заштита од повећане концентрације прашине како на радном мјесту тако и у ближој околини, ријешити изградњом затвореног система за одсис пиљевине и прашине са мјеста настајања. Такође, прашину у лјетном мјесецу могу да остварују и транспортна средства на радно - манипулативном простору (камиони), што се може ријешити кориштењем баштенског хидранта.
- Заштита околине од повећане буке настале у процесу рада, може се одржавати у дозвољеном нивоу употребом машина које не емитују повећан ниво буке те звучном изолацијом извора буке или објеката или сл.
- Смањење утицаја буке на вањску средину обезбједити прописном удаљеношћу пословног објекта овог типа, од пословног објекта другог типа намјене или породичних кућа, односно адекватном изолацијом објекта. Ова ситуација треба да буде праћена редовним периодичним прегледом услова радне средине као и примјењивост мјера за заштиту животне средине.
- Редовно вршити технички преглед исправности транспортних и погонских средстава да би се спријечиле могуће повећане емисије издувних гасова.

- Обавеза инвеститора је да, при периодичним прегледима средстава рада опреме и инсталација, обезбједи преглед и мјерење параметара који утичу на услове радне средине (микроклиматски фактори, физичко - хемијске штетности, општи услови рада и др.) као преглед са аспекта примјењености мјера заштите животне средине. Овај преглед мјера обавити верификована институција.
- Редовно чишћење и прање бетонских манипулативних површина у циљу спрјечавања и смањења емисије прашине на околне објекте и становништво.
- Предузимање опсежних превентивних мјера за **заштиту од пожара** према важећим стандардима и обезбјеђивање потребних средстава за почетно гашење, односно брзу локализацију пожара, те обучавање радника за стручно и безбједно руковање уређајима и средствима за гашење односно локализацију пожара.

Мјере за спрјечавање емисије у воду

- Потребно је бетонирати све манипулативне површине и изградити систем канала са решеткама, а воде свести у упојни базен.
- На мјестима гдје се паркирају аутомобили и гдје се крећу транспортна средства због могућности спирања са истих минералних уља и бензина неопходно је постављање сепаратора-издвајача ових материја из отпадних вода.
- Објект мора бити снабдјевен санитарном водом и водом за пиће из мјесног водовода.
- Септичка јама се мора редовно одржавати, а чишћење септичке јаме се повјерава комуналном предузећу.
- Мјесто за депоновање отпада одредиће надлежни орган према властитом програму.
- У крајњи реципијент се могу упустити само истретиране воде (без присуства других честица), а у складу са Правилником о одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације („Службени гласник Републике Српске“ бр. 68/01)
- Потребно је водити рачуна о исправности транспортних средстава и возила како не би долазило до цурења горива, мазива и сл.
- Потребно је радни простор држати чистим и уредним.
- Неопходно је уградити и одржава хидрантску мрежу у функционалном стању као и сопствени систем за гашење пожара.

Мјере за спрјечавање емисије у земљиште

- Приступни путеви унутар локације би требало да буду уређени са стабилном коловозном конструкцијом по могућности да је омогућено њихово редовно чишћење и прање. У том смислу пројектовање и димензионисање интерних саобраћајница и саобраћајних површина извести према очекиваном саобраћајном оптерећењу и према важећим прописима.
- Предвиђети паркинг за аутомобиле запослених и посјетилаца, а неискориштене површине на локацији озеленити.
- Није дозвољено повећавање квалитета или мјењања било којих технолошких параметара изван оквира обрађених у овом стручном мишљењу без провјере да такво повећање капацитета или промјена параметара неће имати негативних утицаја на околну животну средину.
- Извршити озелењавање неискориштених површина на локацији као и садњу „зеленог зида“ према сусједним парцелама. У нормализацији конфликтних односа између

Ћелатности људи и природе потребно је формирати заштитни вегетацијски појас око граница локације. У склопу овог појаса улазе биљке из непосредне околине јер се оне одликују извјесним степеном отпорности у односу на производни процес. Поред дрвенастих биљака, предлаже се и употреба жбунасте и зељасте вегетације које су отпорније на негативна ђеловања процеса производње. Овакав „зелени зид“ би утицао на смањење загађења у самој околини производних погона (прашине), као и на успостављање естетске, санитарне и психолошке функције.

- Потребно је водити рачуна о исправности транспортних средстава и возила како не би долазило до цурења горива, мазива и сл.
- Потребно је радни простор држати чистим и уредним. Обезбједити намјенске посуде, затворене металне контејнере или канте за све идентификоване врсте отпада.
- Контејнери/бурад за складиштење свих врста отпада на локацији морају бити јасно означени типом и нивоом опасности.
- За све категорије отпада треба осигурати адекватно привремено складиштење на локацији (наткривена мјеста са чврстим подлогама) до предаје овлашћеном оператору за превоз и коначан третман.
- По свему поступати према прописаном Плану управљања отпадом за предметну локацију.

ђ. ОПИС ОСТАЛИХ МЈЕРА РАДИ УСКЛАЂИВАЊА СА ОСНОВНИМ ОБАВЕЗАМА ОДГОВОРНОГ ЛИЦА, ПОСЕБНО МЈЕРА НАКОН ЗАТВАРАЊА ПОСТРОЈЕЊА КОЈЕ МОГУ УТИЦАТИ НА СПРЕЧАВАЊЕ ИЛИ СМАЊИВАЊЕ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

- У Елаборату заштите на раду дефинисане су опасности за раднике у току рада. У току експлоатације посматраних погона је потребно редовно у законским роковима вршити прегледе средстава рада и припадајућих електро-инсталација, да би се утврдило да ли су проведене све потребне мјере заштите од повређивања радника.
- У случају техничке неисправности стројева може се у околину емитовати већа бука из постројења. Основна мјера заштите од ове опасности је да се редовно одржава постројење у исправном стању.
- Радницима треба обезбједити адекватну заштитну опрему, добре санитарне услове, рачунајући и могућност туширања по завршеном послу, а пожељан је и редовни медицински надзор.
- У случају да се приликом редовних прегледа услова радне средине констатује повећан ниво буке и прашине, коју стварају машине при раду, или штетна испаравања, треба радницима обезбједити адекватна заштитна средства за органе слуха и респираторне органе.
- Код пуштања у рад потребно је урадити снимање микроклиме и услова радне средине

Мјере након затварања постројења

С обзиром на интензивну градњу и развој примарне и финалне прераде дрвета каква је у Шипову за дотични погон прореза трупаца и производње цијепаних дрва, реално је очекивати да ће исти финансијски солидно пословати. Ипак, ако због неке више силе буде другачије - прописују се и мјере након затварања постројења.

1. Довести пословни простор и околни дио објекта у стање изгледа прије почетка рада погона за резање трупаца.
2. Простор се може преуредити у другу намјену.

Законске одредбе, а и жеље свих корисника грађевинских и других површина обавезују предузећа да, по завршетку кориштења неких грађевинских и других земљишта, изврше техничко уређење у циљу даљег намјенског кориштења тог земљишта.

Техничка санација предметне локације, након престанка њеног рада мора бити извршена у складу са избором нове намјене тог простора и његовог кориштења у будућности. Под техничком санацијом се подразумева довођење кориштених земљаних површина у неко ново трајно стабилно и безбједно стање које ће обезбједити његово кориштење у новој намјени и на тај начин створити све услове за евентуално извођење естетско-биолошких и архитектонских рјешења.

Техничко уређење естетско - биолошких и архитектонских рјешења треба изводити по посебном пројекту за намјену која се одреди или укаже, а све уз одобрење надлежних органа. Основни задатак рекултивације био би стабилизација земљишта у околини, чишћење терена од свих врста отпада као и спречавање даље деградације земљаних површина на датом микролокалитету. Циљ је уређење и рекултивација земљишта и враћање на стање прије изградње објекта и постављене дјелатности. У склопу тог процеса би се извршило и озелењавање терена биљним врстама из непосредне околине (дрвенаста, жбунаста и зељаста вегетација) које се одликују извјесним степеном адаптивности у односу на постојеће услове средине.

Опште мјере заштите које је дужно да спроводи одговорно лице

- Превентивне мјере за заштиту од пожара за дати погон, подразумевају придржавање мјера дефинисаних у „Елаборату заштите од пожара“, обезбјеђивање потребних средстава за почетно гашење, односно брзу локализацију пожара, те обучавање радника за стручно и безбједно руковање уређајима за гашење пожара.
- Противпожарни апарати морају бити распоређени на превиђеним мјестима.
- Све, евентуално опасне и штетне материјале, потребно је складиштити у одговарајуће просторије и чувати их под прописаним условима и у посебним посудама.
- Сва предвиђена машинска опрема и инсталације треба да одговарају важећим стандардима и нормама квалитета. Сва уграђена опрема и инсталације мора бити заштићена одговарајућим премазима, те испитана пробама на одговарајући притисак и непропусност изолације.
- Радницима треба обезбједити општу и стручну обуку за безбједно руковање средствима рада, адекватну заштитну опрему и добре хигијенско-санитарне услове.
- Прије пуштања линије у рад, морају се прегледати и поставити заштитне направе, те утврдити да се у близини радног простора не налазе случајни, непозвани радници или страни предмети, те код почињања рада дати одређени звучни сигнал.
- Распоред средстава рада мора бити такав да радници који рукују, као и радници који се налазе у непосредној близини не буду угрожени од могућих механичких повреда.

- На командном пулту морају бити ознаке за поједине функције, као што су ознаке за покретање и брзину, ознаке радних елемената, ознаке за руковање и команде, ознаке сигурности и сл.
- Обавезно вршити редовне периодичне прегледе услова радне средине као и примјене мјера за заштиту радне и животне средине. У случајевима када је могућ контакт са опасним и штетним материјама или у случају да се приликом редовних прегледа услова радне средине констатује повећан ниво буке, прашине, влаге или биолошких и хемијских штетности, треба одредити мјере којима ће се одређене штетности свести на прихватљиву мјеру, ако се не могу у потпуности елиминисати, а радницима обезбиједити адекватна средства за заштиту дисајних органа, руку, лица, коже (заштитне рукавице, заштитна обућа и сл.).
- Редовни периодични прегледи средстава рада и опреме, са аспекта примјене мјера заштите на раду и заштите животне средине, обавезни су у роковима утврђеним законским прописима.

е. ОПИС МЈЕРА ПЛАНИРАНИХ ЗА МОНИТОРИНГ ЕМИСИЈА У ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, УКЉУЧУЈУЋИ ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ПРОПИСАНЕ ПОСЕБНИМ ПРОПИСИМА, ПАРАМЕТРЕ НА ОСНОВУ КОЈИХ СЕ МОГУ УТВРДИТИ ШТЕТНИ УТИЦАЈИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И МЈЕСТА, НАЧИН И УЧЕСТАЛОСТ МЈЕРЕЊА УТВРЂЕНИХ ПАРАМЕТАРА

Обзиром на могуће негативне утицаје током рада предметног постројења, предвиђа се План мониторинга стања животне средине чија је основна намјена сагледавање ефеката превентивних заштитних мјера и увођење неопходних побољшања и исправки. Он олакшава и омогућава адекватно спровођење предложених мјера превенције и заштите.

Мониторинг план, обзиром на природу технолошког процеса који ће се одвијати у предметном постројењу, врсти сировина и количини загађујућих супстанци које ће се емитовати из истог, те мјере предвиђене за праћење емисија загађујућих супстанци на предметном локалитету приказане су у табели испод.

Табела : План мониторинга - Мјеста, начин и учесталост мјерења утврђених параметара

	Предмет мониторинга	Параметар мониторинга	Мјесто	Вријеме Сталан/повремен	Разлог мониторинга одређеног параметра
Фаза експлоатације	Квалитет ваздуха	Мјерење параметара квалитета ваздуха CO , SO_2 , NO_2 и PM_{10} на локацији постројења	У кругу предузећа	По налогу инспектора	Утврђивање утицаја на квалитет ваздуха
	Ниво буке	Извршити мјерење нивоа буке у кругу постројења	На локацији објекта	Једном годишње или по налогу инспектора или жалби сусједа	Утврђивање утицаја буке на животну средину
	Квалитет воде	Извршити анализу вода на одређеном емисионом мјесту	Таложник	По налогу надлежног инспектора	Утврђивање утицаја отпадних вода на квалитет површинских и поцемних вода
	Квалитет	Физичко-хемијска	Извршити	У случају	Утврђивање

УНИС ИНСТИТУТ ЗА ЕКОЛОГИЈУ, ЗАШТИТУ НА РАДУ И ЗАШТИТУ ОД ПОЖАРА – ИСТОЧНО САРАЈЕВО
ДОКАЗИ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ЕКОЛОШКЕ ДОЗВОЛЕ

земљишта	анализа земљишта у складу са прописима	анализе узорака на локацији	инцидентних ситуација или по налогу инспекције	утицаја на квалитет земљишта
Одлагање отпада	Мјеста за одлагање отпада	На локацији објекта	Свакодневно	Извођач/јавно комунално предузеће.
Врсте и екосистеми	Присуство, састав, бројност индикаторских врста у складу са експертским мишљењем и утицајем угрожавајућег фактора	Околина предметних објеката	По налогу надлежне инспекције	Да се утврди утицај специфичног загађивача или др. угрожавајућег фактора на састав врста и заједница

Мјерење емисија загађујућих материја у ваздух, мјерење интензитета буке и испитивање квалитета пречишћених вода морају да врше овлаштене институције. Резултати анализе морају бити у складу са важећим Правилницима, а у супротном морају се предузети активности за отклањање узорака који су довели до екстремних резултата.

Надзор квалитета вода које се прелију из септичке јаме врше органи републичког и локалног нивоа који су надлежни за спровођење надзора над извршењем Закона о водама („Службени гласник РС“ бр. 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17).

Једном у току године извршити мјерење интензитета буке у животној средини у складу са Правилником о дозвољеним границама интензитета звука и шума („Службени лист СР БиХ“ бр. 46/89).

Обзиром на производни процес, мониторинг емисије материја које доприносе нарушавању квалитета ваздуха (SO₂, NO₂, CO i PM10) вршити по налогу инспектора.

Контрола квалитета вода такође је обавезна по налогу инспектора. Мјерења треба да врши Лиценцирана кућа. Уколико мјерења покажу да квалитет испуштене воде не одговара законским нормама неопходно је зауставити испуштање воде и уградити додатни систем за пречишћавање.

Поред наведених мјера за праћење емисија полутаната у кругу погона, а у циљу потпуне заштите односно континуираног праћења стања животне средине на овом локалитету, потребно је водити дневник у који се уписују подаци о количини и врсти продукваног отпада, те начину диспозиције - складиштења и третману истог (дневно, мјесечно, годишње). Саставни дио дневника мора бити документација о техничкој исправности постројења, те количини утрошених сировина и енергије.

Мониторинг отпада има за циљ да утврди ефикасност предвиђених превентивних мјера ублажавања негативних утицаја на квалитет животне средине те да се идентификује свака промјена у новонасталој животној средини. Неопходно је водити евиденцију у коју се уписују подаци: количина и начин депоновања отпада по врстама, количина утрошених сировина и помоћних материјала, воде и електричне енергије (укупно, као и по јединици производа),

подаци о годишњој производњи и предузетим мјерама по захтјевима из еколошке дозволе, инспекције и надлежних органа. Мониторинг обављати мјесечно.

ж. ОПИС РАЗМАТРАНИХ АЛТЕРНАТИВНИХ РЈЕШЕЊА У ОДНОСУ НА ПРЕДЛОЖЕНУ ЛОКАЦИЈУ И ТЕХНОЛОГИЈУ, КАО И РАЗЛОГЕ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ОДЛУЧИО НА ПРЕДЛОЖЕНА РЈЕШЕЊА

Код избора локације, инвеститор се одлучио за одабрану локацију не презентујући могућа алтернативна рјешења. Изабрана локација је резултат одређене процјене за близину сировине (трупаца j/c) и транспортног пута.

Заштита животне средине а посебно заштита пејзажних вриједности, ваздуха као и подземних и површинских вода представља трајну и важну задаћу коју носилац захвата мора систематски и континуирано проводити.

За сада, чињеница је да је најближи стамбени објект, према захтјеву важећих законских прописа, довољно удаљен од предметног објекта, да у близини локације захвата нису регистрована заштићена подручја и објекти природне и културне баштине, да се иста налази изван зона санитарне заштите изворишта те да у близини нема водотокова, природних или акумулацијских језера.

Поред наведеног треба напоменути да код експлоатације предметног објекта ипак у одређеној мјери долази до штетног утицаја на животну средину.

Осим текуће и трајне измјене природне форме животне средине, радни процес саме експлоатације ствара и преноси додатне штетне утицаје на животну средину, као што су:

- утицај на ваздух,
- утицај на воду,
- утицај на буку,

С Обзиром да слична постројења функционишу већ дужи низ година, а својењем утицаја на животну средину на прихватљиву мјеру, рад предметног постројења може да има развојну перспективу на датом подручју.

Током употребе и експлоатације постројења, може доћи до одређених утицаја на животну средину локације, која се провођењем датих мјера заштите, може битно смањити, тако да се егзистенција наведеног постројења може узети као прихватљива чињеница дате локације.

з. ПЛАН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ ИЗРАЂЕН У СКЛАДУ СА ПОСЕБНИМ ПРОПИСОМ КОЈИ РЕГУЛИШЕ УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

На основу члана 22. Закона о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Српске", број 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21 и 65/21) за сва постројења за која се издаје еколошка дозвола припрема се и доноси План управљања отпадом.

План управљања отпадом ажурира се сваких пет година.

На основу члана 31. става 1. подтачке ж) Закона о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Српске", бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21 и 65/21) произвођач отпада је дужан да одреди лице одговорно за управљање отпадом који настаје у процесу рада предметног постројења.

Лице одговорно за управљање отпадом из става 1. тачке ж) члана 31. Закона о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Српске", бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21 и 65/21) дужно је да:

- а) Организује спровођење и ажурирање плана управљања отпадом из члана 22. Закона о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Српске", број 111/13, 106/15, 16/18, 70/20 и 63/21);
- б) Предлаже мјере превенције, смањења, поновног искоришћења и рециклаже отпада;
- в) Прати спровођење закона и других прописа о управљању отпадом и извјештава органе управљања.

У кругу предметног предузећа према поријеклу настанка дефинисане су двије врсте отпада:

- 1) комунални отпад настао као посљедица активности запослених радника предузећа (настаје одржавањем хигијене радника запослених на локацији као и посјетилаца, одржавањем и чишћењем радних просторија и сл.) и
- 2) дрвни отпад настао прерадом дрвне масе (Правилник измјенама правилника о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник Републике Српске" број: 79/18).

За привремено депоновање комуналног отпада потребно је поставити намјенске посуде или контејнере, док је преузимање, транспорт и депоновање потребно обављати у сарадњи са надлежним комуналним предузећем и у складу са унапријед склопљеним Уговором.

Остали опасни и неопасни отпад (стара уља и зауљене крпе, одбачени дијелови механизације и остало) потребно је прописно привремено складиштити, а затим збрињавати од стране овлаштене институције.

Под опасним отпадом се сматра онај отпад који је обиљежен у каталогу отпада под ставком опасан. Отпад чији садржај је непознат сматра се опасним док се не установи да ли је тај отпад опасан или безопасан.

Опасан отпад се може помјешати са другим отпадом или материјалима само на основу посебне дозволе надлежног органа за заштиту животне средине.

Опасан отпад се скупља одвојено, на начин да се онемогући загађивање и штета по животну средину. Предаја отпада предузећу које је овлаштено за сакупљање опасног отпада врши се у складу са поџаконским актом.

Отпад који настаје на предметној локацији према каталогу отпада (*Правилник о категоријама отпада са каталогом, Сл. гл. РС, број 19/15*) се сврстава у сљедеће групе:

Табела : Врсте отпада који настаје на предметној локацији

ШИФРА	НАЗИВ ОТПАДА
03	ОТПАДИ ОД ПРЕРАДЕ ДРВЕТА И ПРОИЗВОДЊЕ ПАПИРА, КАРТОНА, ПУЛПЕ, ПАНЕЛА И НАМЈЕШТАЈА
03 01	Отпади од прераде дрвета и производње панела и намјештаја
03 01 01	Отпадна кора и плута
03 01 05	пиљевине, иверје, струготине, дрво, иверица и фурнир који садрже опасне супстанце другачије од оних наведених у 03 01 04*
03 01 99	Отпади који нису другачије спецификовани
20	КОМУНАЛНИ ОТПАДИ (КУЊНИ ОТПАД И СЛИЧНИ КОМЕРЦИЈАЛНИ И ИНДУСТРИЈСКИ ОТПАДИ) УКЉУЧУЈУЋИ ОДВОЈЕНО САКУПЉЕНЕ ФРАКЦИЈЕ
20 03	Остали комунални отпад
20 03 01	Мијешани комунални отпад
20 03 04	Муљеви из септичких јама
20 03 99	Комунални отпади који нису другачије спецификовани

Отпади од прераде дрвета, шифра **03 01** по каталогу отпада, прецизније отпадна кора и плута, шифра **03 01 01** те пиљевина, иверје, струготине, медијапан и фурнир, под шифром **03 01 05** по каталогу отпада, нису опасни по људско здравље. Пиљевина која настаје приликом рада погона, са радних мјеста одлаже се у спремишта које ће предавати предузећу за откуп пиљевине за производњу брикета и пелета.

Одржавањем хигијене радника запослених на локацији као и посјетилаца, одржавањем и чишћењем радних просторија неминовно настаје комунални отпад.

Комунални отпади, по Каталогу отпада - шифра **20 03 01** (мијешани комунални отпад) и **20 03 99** (комунални отпади који нису другачије спецификовани) нису опасни по људско здравље, али је неопходно вршити њихово редовно уклањање са мјеста сакупљања због труљења и смрада и у кратким временским интервалима транспортовати до мјеста диспозиције.

Муљеви из септичких јама, под шифром **20 03 04** по каталогу отпада, не спадају у групу опасног отпада. Одржавање септичких јама у функционалности врши се њиховим чишћењем по потреби у току године у сарадњи са комуналном службом, о чему се води евиденција.

Предузеће је склопило уговор са комуналним предузећем за одвоз отпада са предметне локације. На предметној локацији су постављени намјенски контејнери за ову намјену и комунално предузеће једном седмично врши одвоз комуналног отпада.

Радници који врше сакупљање комуналног отпада дужни су руковати посудама за одлагање комуналног отпада тако да се он не просипа, не диже прашина и да се посуде за сакупљање отпада не оштете. Уколико дође до просипања отпада приликом сакупљања од стране радника комуналног предузећа исти су дужни тај отпад уклонити.

Уколико надлежна комунална служба организује рециклажу материјала издвојених из комуналног отпада (стакло, папир, лименке, органски отпад - остаци хране), потребно је ове отпадне материјале раздвајати и скупљати у за ту сврху намјењене посуде до преузимања.

Контејнери/бурад за складиштење свих врста отпада на локацији морају бити јасно означени типом и нивоом опасности.

За све категорије отпада треба осигурати адекватно привремено складиштење на локацији (наткривена мјеста са чврстим подлогама) до предаје овлашћеном оператору за превоз и коначан третман.

НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ

Погон „Граховац Грууп“ д. о. о. је лоциран у мјесту Соколац бб, Шипово на парцели означеној као к. п. 252 и 253/2 к. о. Соколац, подручна јединица Шипово.

Са три стране локације налазе се неизграђени приватни посједи, а са четврте стране парцела једним дијелом граничи са регионалним путем Језеро – Шипово- Бараћи. Прилазна саобраћајница са приступног пута је тврдо насута и уређена тако да је обезбијеђен нормалан ток саобраћаја.

Производња резане грађе и цијепаних дрва у „Граховац Грууп“ д. о. о. Соколац бб, Шипово одвија се у објектима:

- производња резане грађе, објекат димензија 15,0 x 40,0 метара
- погон за цијепање дрва, објекат димензија 8,0 x 5,0 метара.

Напајање електричном енергијом пословног простора за рад пилане и погона за цијепање дрва обезбеђује се са локалне електро мреже. Урађене су и громобранске инсталације и узамљење. Громобран је класични са хватаљком на крову те 4 одвода и мјерна споја. Водоводна мрежа објекта је спојена са локалном сеоском водоводом мрежом. Отпадне и фекалне воде из објекта изведене су у ревизионе шахтове ван објекта и повезују се са септичком јамом.

Основна дјелатност је прорез трупаца што спада у примарну прераду дрвета, а поред резане грађе производе се и цијепана дрва. Овај технолошки процес подразумијева класичну примарну прераду трупаца у сортименте (летва, даска, мадра, греде и цијепана дрва) одређене датим налогом за производњу и природног просушивања.

Главна сировина у погону је дрво четинара за резање и трупци букве за цијепање дрва. Стварни капацитет је 24 м³/дневно. По технолошком пројекту ради се 250 дана у години, па је по том основу годишњи капацитет 6000 м³. Приликом производње цијепаних дрва преради се око 1000 м³ трупаца тврдых лишћара уз минимално искоришћење од 87% добије се око 870 м³ цијепаних дрва

За потребе предметног документа дана, 04. 12. 2023. године извршена су индикативна мјерења нивоа буке те мјерење квалитета ваздуха. Добијени резултати мјерења су испод граничне

вриједности према важећој и актуелној регулативи.

Предметна локација не спада у заштићено подручје и у околини се не налазе подручја предвиђена за научна истраживања, као и археолошка и посебно осјетљива подручја. Инвеститору се налаже да уколико приликом евентуалног ширења постројења наиђе на археолошка налазишта о томе обавијестити надлежне институције.

С обзиром на могуће негативне утицаје током рада предметног постројења, предвиђа се План мониторинга стања животне средине чија је основна намјена сагледавање ефеката превентивних заштитних мјера и увођење неопходних побољшања и исправки. Он олакшава и омогућава адекватно спровођење предложених мјера превенције и заштите.

Фаза експлоатације	Предмет мониторинга	Параметар мониторинга	Мјесто	Вријеме Сталан/повремен	Разлог мониторинга одређеног параметра
	Квалитет ваздуха	Мјерење параметара квалитета ваздуха CO , SO_2 , NO_2 и PM_{10} на локацији постројења	У кругу предузећа	По налогу инспектора	Утврђивање утицаја на квалитет ваздуха
	Ниво буке	Извршити мјерење нивоа буке у кругу постројења	На локацији објекта	Једном годишње или по налогу инспектора или жалби сусједа	Утврђивање утицаја буке на животну средину
	Квалитет воде	Извршити анализу вода на одређеном емисионом мјесту	Таложник	По налогу надлежног инспектора	Утврђивање утицаја отпадних вода на квалитет површинских и поцемних вода
	Квалитет земљишта	Физичко-хемијска анализа земљишта у складу са прописима	Извршити анализе узорака на локацији	У случају инцидентних ситуација или по налогу инспекције	Утврђивање утицаја на квалитет земљишта
	Одлагање отпада	Мјеста за одлагање отпада	На локацији објекта	Свакодневно	Извођач/јавно комунално предузеће.
	Врсте и екосистеми	Присуство, састав, бројност индикаторских врста у складу са експертским мишљењем и утицајем угрожавајућег фактора	Околина предметних објеката	По налогу надлежне инспекције	Да се утврди утицај специфичног загађивача или др. угрожавајућег фактора на састав врста и заједница

Мјерење емисија загађујучих материја у ваздух, мјерење интензитета буке и испитивање квалитета пречишћених вода морају да врше овлаштене институције. Резултати анализе морају бити у складу са важећим Правилницима, а у супротном морају се предузети активности за отклањање узорака који су довели до екстремних резултата.

На основу увида у достављену документацију, сазнања из планиране технологије (примарна прерада дрвета), овим Доказима, констатујемо да се на предметној локацији објекта, „ГРАХОВАЦ ГРОУП“ Д. О. О. Соколац бб, Шипово лоцираном на земљишту означеном

као к. п. 252 и 253/2 К. О. Соколац, Шипово планираног годишњег капацитета прореза трупаца јеле и смрече око 6000 м³ обловине (према Технолошком пројекту) и 1000 м³ трупаца лишћара у цијепана дрва, уз поштовање предложених мјера заштите, угрожавање квалитета и квантитета животне средине може свести на дозвољену мјеру, односно, предвиђеним радним процесом неће се угрозити квалитет животне средине, а ни становништво, природна добра у ближој и даљој околини локације предметног објекта.

Ови Докази се односи на описани процес, а у случају измјене технолошког процеса потребно је тражити нове Доказе, од ове или друге овлаштене институције.

